

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: INFOLex (POCA/491/126354)

Modul de redactare și structura actelor Uniunii Europene (I)

Dacă în țările din sistemul de **drept romano-germanic**, stilul și modul redactării variază de la o țară la alta, în special, în funcție de particularitățile sintactice și lexicale, în cazul legislației **Uniunii Europene**, potrivit „Ghidului practic comun al Parlamentului European, al Consiliului și al Comisiei pentru uzul persoanelor care participă la redactarea legislației Uniunii Europene”, redactarea unui act juridic trebuie să fie: clară (ușor de înțeles, fără echivoc), simplă (concisă, fără elemente inutile) și precisă (fără să lase loc de incertitudine în mintea cititorului). Acest principiu prezintă o importanță specială în ceea ce privește actele juridice ale Uniunii. Acestea trebuie să se încadreze într-un sistem care este nu doar complex, ci și multicultural și multilingv.

Aplicarea acestui principiu urmărește un dublu obiectiv: pe de o parte, să faciliteze înțelegerea actelor, iar, pe de altă parte, să evite litigiile care rezultă dintr-o calitate slabă a redactării. În mod evident, între exigențele de simplitate și cele de precizie poate exista o contradicție. Adeseori, simplificarea are loc în detrimentul preciziei și invers. În practică, trebuie să se găsească un punct de echilibru astfel încât norma să fie cât se poate de precisă, fără ca înțelegerea ei să devină dificilă. Acest punct de echilibru poate varia în funcție de destinatarii normei. Autorul trebuie să reducă intenția normativă la concepte simple, pentru a o putea exprima apoi într-un mod simplu. Acesta trebuie să folosească, în măsura în care este posibil, cuvinte din limbajul curent. Dacă este necesar, va opta pentru claritatea enunțului mai curând decât pentru estetica stilului. De exemplu, va evita utilizarea unor sinonime și a unor expresii diferite pentru a reda aceeași idee.

O redactare corectă din punct de vedere gramatical și care respectă regulile de punctuație facilitează buna înțelegere a textului în limba de redactare, precum și traducerea în alte limbi.

Ghidul subliniază faptul că modul de redactare trebuie să țină seama de tipul actului. Întrucât regulamentele se aplică direct și sunt obligatorii în toate elementele lor, dispozițiile acestora trebuie să fie redactate astfel încât destinatarii să nu aibă nicio îndoială cu privire la drepturile și obligațiile care decurg din acestea; trebuie așadar să se evite referirea la autorități naționale intermediare, cu excepția cazului în care actul prevede o acțiune complementară a statelor membre.

În ceea ce privește *directivele*, acestea sunt formulate într-un mod mai puțin detaliat pentru a lăsa statelor membre o marjă suficientă de apreciere în transpunerea acestora. În cazul în care partea dispozitivă este prea detaliată și nu lasă această marjă de apreciere, instrumentul potrivit va fi mai degrabă un regulament decât o directivă. *Deciziile* se redactează în funcție de destinatarii lor, dar în același timp ar trebui să respecte, în esență, regulile de prezentare formale ale actelor cu aplicare generală. *Recomandările* trebuie să respecte, prin redactarea lor, natura neimperativă a dispozițiilor lor.

Modul de redactare a unui act trebuie să țină seama, de asemenea, dacă acesta are sau nu un caracter obligatoriu. Alegerea verbelor și a timpurilor verbale variază în funcție de tipul actului și de diferitele limbi și, de asemenea, după cum enunțul se regăsește în considerente sau în partea dispozitivă a actului. În partea dispozitivă a actelor cu caracter obligatoriu, verbele folosite în limba română, ca și

în limba franceză, sunt la modul indicativ, timpul prezent, iar în engleză se folosește, în general, „shall” urmat de verbul la infinitiv. În română, ca și în franceză, viitorul trebuie evitat în măsura în care este posibil. În schimb, în acele fără caracter obligatoriu nu se folosesc forme verbale imperative, nici structuri sau o prezentare prea apropiate celor specifice actelor cu caracter obligatoriu.

Dispozițiile actelor trebuie formulate concis, iar conținutul lor ar trebui să fie cât mai omogen. Este recomandabil să se evite articolele și frazele prea lungi, formulările complicate inutile și folosirea abuzivă a abrevierilor.

Ghidul practic comun apreciază că este necesar să se asigure unitatea textului. Domeniul de aplicare trebuie respectat în ansamblul actului. Drepturile și obligațiile nu trebuie să depășească ceea ce a fost anunțat drept obiect al actului în cauză, nici să se extindă la domenii diferite. Drepturile și obligațiile trebuie să corespundă și să nu se contradică. Un text care, în esență, este menit să se aplice pe o durată limitată nu trebuie să conțină dispoziții cu caracter definitiv.

Potrivit Ghidului practic comun, caracterul omogen al unui act are în vedere și coordonarea sa cu alte acte ale Uniunii. De aceea, trebuie, în special, să se evite, în cadrul aceluiași domeniu, suprapuneri și contradicții în raport cu alte acte. Trebuie, de asemenea, să se excludă orice îndoială cu privire la aplicabilitatea altor acte.

Tezele trebuie să exprime o singură idee, iar articolul, în măsura în care este compus din mai multe teze, trebuie să conțină un ansamblu de idei între care există o legătură logică. Textul trebuie să fie împărțit în subdiviziuni ușor asimilabile în funcție de desfășurarea argumentației, deoarece un bloc compact de text provoacă un efect de respingere optică și intelectuală. Cu toate acestea, respectiva împărțire nu trebuie să conducă la o dezmembrare artificială și abuzivă a tezei.

Utilizarea abrevierilor trebuie să fie adaptată în funcție de potențialii destinatari. Abrevierile trebuie să fie cunoscute de către aceștia sau înțelesul acestora trebuie să fie clar precizat de la început [de exemplu: „Banca Centrală Europeană (BCE)”]; „numărul internațional de cont bancar (denumit în continuare «IBAN»)»].

Proiectele actelor comunitare sunt redactate în termeni și structuri de frază care respectă caracterul multilingv al legislației comunitare; conceptele sau terminologia specifice unui sistem juridic național nu sunt utilizate decât cu precauție.

Terminologia utilizată trebuie să fie unitară, atât între dispozițiile aceluiași act, cât și între acelea ale acestui act și ale celor aflate deja în vigoare, în special în același domeniu. Aceleași concepte trebuie exprimate prin aceiași termeni și, pe cât posibil, fără a se îndepărta de sensul pe care-l conferă limbajul curent, juridic sau tehnic. Pentru a facilita înțelegerea și interpretarea unui act juridic, trebuie să se acorde atenție unității textului. Se poate face o distincție între unitatea formală, care privește doar aspectele legate de terminologie, și unitatea de fond, în sens mai larg, care privește logica întregului act.

În ceea ce privește *unitatea formală*, unitatea terminologică se referă la faptul că aceiași termeni trebuie utilizați pentru a exprima aceleași concepte și la faptul că, pentru a exprima concepte diferite, nu trebuie utilizați termeni identici. Scopul

este acela de a nu lăsa ambiguități, contradicții sau îndoieli cu privire la semnificația unei noțiuni. Așadar, pentru a exprima același lucru, trebuie folosit în mod uniform un singur termen, iar pentru a exprima un lucru diferit, trebuie ales un alt termen. Aceasta se aplică atât în ceea ce privește dispozițiile aceluiași act, inclusiv anexele sale, cât și în ceea ce privește actele care au o legătură cu acesta, în special actele de punere în aplicare și toate celelalte acte care aparțin aceluiași sector. În general, unitatea terminologică trebuie asigurată în raport cu legislația în vigoare. Termenii trebuie utilizați cu semnificația lor obișnuită. În cazul în care un cuvânt are, în limbajul juridic, un sens diferit de cel din limbajul curent sau tehnic, fraza trebuie astfel formulată încât să se evite orice ambiguitate. În scopul clarității și pentru a se evita eventuale probleme de interpretare, poate fi necesar ca un termen să fie definit.

În cazul *unității de fond*, unitatea terminologică trebuie verificată, de asemenea, în raport cu conținutul propriu-zis al actului. Cu alte cuvinte, nu trebuie să existe contradicții în cuprinsul actului. Definițiile trebuie respectate în ansamblul actului. Termenii definiți trebuie așadar utilizați în mod uniform, iar conținutul nu trebuie să se îndepărteze de la definițiile stabilite.

Un alt document care nu lipsește de pe masa redactorilor actelor normative comunitare este „Ghidul de redactare interinstituțional”, publicat inițial în 1993 sub forma unui vademecum al editorului, devenind, cu timpul, un instrument indispensabil pentru autorii de texte din cadrul diferitelor instituții și organe ale Uniunii Europene în toate limbile oficiale. Disponibil, de asemenea, pe internet, această standardizare a practicilor lingvistice reprezintă un rezultat deosebit de remarcabil, având în vedere faptul că totalitatea convențiilor și a normelor de lucru comune din lucrare au fost elaborate de către specialiști prin respectarea deplină a caracterului specific fiecăreia dintre cele 24 de limbi.

Publicat la început în 11 limbi, apoi extins la 24 de limbi, ghidul este rezultatul unei proceduri de armonizare lingvistică unică în felul său. Acesta are scopul de a servi drept instrument de referință pentru textele scrise ale tuturor instituțiilor, organelor și organismelor Uniunii Europene.

Partea a patra a Ghidului, intitulată „Reguli și convenții specifice limbii române”, se referă, în capitolul 10, la „Prezentarea formală a textului”. Aici este abordată punctuația, scrierea cu majuscule ori minuscule, scrierea acronimelor, a numeralului, precum și chestiuni de morfologie și sintaxă. Spre exemplu, se pune accentul pe faptul că regulile de punctuație ale limbii române nu sunt aceleași cu cele ale altor limbi. De aceea, traducerea în limba română se va face cu respectarea regulilor de punctuație specifice limbii române, evitându-se calcări punctuației din textul-sursă. Ghidul nu este exhaustiv: sunt prezentate doar semne și reguli sau convenții utile în tratarea textelor oficiale (de exemplu, nu este tratat în ghid semnul exclamării sau semnul întrebării). Folosirea majusculor la inițialele cuvintelor se face după reguli diferite în diversele limbi. În limba română, ele se folosesc în mai puține situații decât în limba engleză, dar în mai multe situații decât în limba franceză. (Va urma)

Expert media Florin FĂINIȘI

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

103,4 FM și online pe www.7radio.ro

PROGRAMUL Radio Seven

Ora	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri	Sambata	Duminica	ora
7-10	7 Dimineața. R.: Mihai Ciocanu, Alex Crăciun <i>emisiune live</i>					SEVEN MUSIC		
10-13	Divers cu Sens. R.: Bogdan Nicolescu <i>emisiune live</i>					Experiența Urbană. R.: Maria Duda	Azi în istorie. R.: Ovidiu Vasile	12-13
13-16	Tache și Face! R.: Robert Tache. <i>emisiune live</i>					SEVEN MUSIC		13-14
16-19	Pâine și Kirk. R.: Kirk. <i>emisiune live</i>					7 la SEVEN. Echipa SEVEN	Vorbe cu personalitate. Irimis Miricioiu	17-18
19-22	Vorbe'n Aer. R.: Tibi Ursan. <i>emisiune live</i>					Povești Nespuse ECHIPASEVEN	80 Remember R. Tache	18-20
22-23	7 Tech. Tibi Ursan	Drumul Mătăsarilor. (R) S. Munteanu	Silviu Munteanu și prietenii săi. (R)	Povești Nespuse	80 Remember R. Tache	Silviu Munteanu și prietenii săi.	Drumul Mătăsarilor. S. Munteanu	20-21 21-22
23-24	Vorbe cu personalitate. (R) I. Miricioiu					SEVEN MUSIC		22-23 23-24